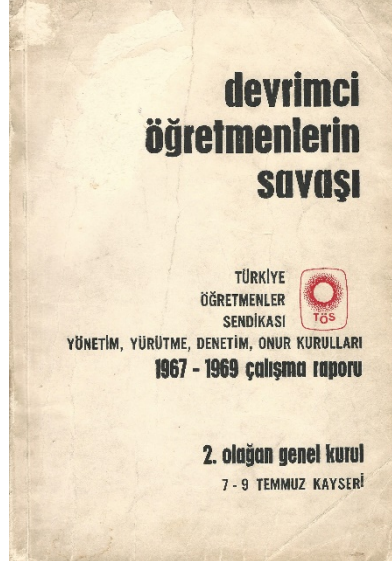
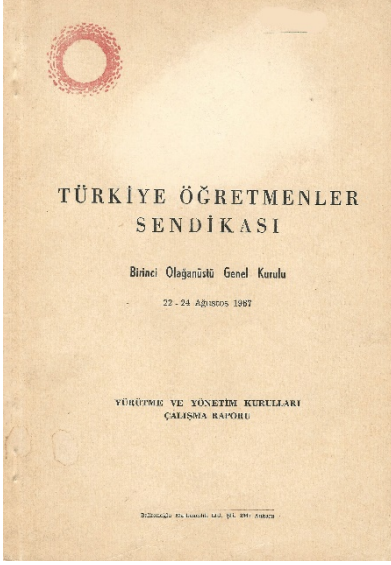

AMERİKAN PARASINI REDDEDEN ÖĞRETMEN ÖRGÜTLERİ

Aydınlık Gazetesi, 5 Aralık 2020

Yıldırım Koç

Aydınlık, 25 Kasım 2020 günlü sayısında “ABD Büyükelçiliği’nden Yaratıcı Yıkıcılık Parası” başlıklı yazısında, ABD emperyalistlerinin Türkiye’de çeşitli örgütleri etkilemek ve yönlendirmek amacıyla dağıttığı paraları gündeme getirdi. Türkiye’nin Ortadoğu’da ve Kafkaslar’da emperyalistlerin hesaplarını ve oyunlarını bozduğu bir dönemde, emperyalistlerin iç cepheyi parçalamaya dönük girişimlerinin yoğunlaşması doğaldır. Aydınlik’ın başlattığı mücadele, Vatan Partisi’nin ve çeşitli diğer örgütlerin yaptıkları açıklamalarla daha da güçlendirildi.

Tarihimizde Amerikan emperyalistlerinin önerdiği paraları reddeden çeşitli örgütler vardır. Bunların başında öğretmenlerin örgütleri gelir. Bu onurlu tavrı anımsatırken, o dönemin örgüt yöneticilerini saygıyla anıyorum.

AMERİKALILARIN PARA TEKLİFİ

Türkiye’de 1960’lı yıllarda öğretmenlerin geleneksel olarak sürdürdükleri bir çizgi, yabancı kişi ve kuruluşlardan para almaya açıkça karşı olma idi. Bu tavır, Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu’nda (TÖDMF) da vardı.

1960’lı yılların başlarında öğretmenlerin gerçek ücretleri gerilemeye başlamıştı. Bu durum, Kırıkkale öğretmenlerinin 14 Şubat 1962 günü Ankara’da düzenledikleri yürüyüşle protesto edildi. 20 Şubat 1963 günü ise TÖDMF tarafından Ankara’da Büyük Eğitim Mitingi düzenlendi. Bu mitinge yurdun değişik yerlerinden 14.600 öğretmen katıldı. Miting, hükümeti rahatsız etti; Federasyon’a ise büyük saygınlık kazandı. Mitingi izleyen günlerde Maliye Bakanı Ferit Melen ve Milli Eğitim Bakanı Prof.Şevket Raşit Hatipoğlu istifa ettiler. Daha sonraki aylarda ders ücretleri ve eğitim ödeneğine ilişkin yasa çıkarılarak, öğretmenlerin ücretlerinde yüzde 35 artış sağlandı.

Büyük Eğitim Mitingi’nden bir süre sonra, o yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı’nda cirit atan Amerikalılardan birkaç tanesi Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu’nu ziyaret etti ve Genel Başkan Şükrü Koç ile yöneticilere ilginç önerilerde bulundu. “Amerikalılara göre, Federasyonun büyük projeleri vardır ama, parası yoktur. Parayı Amerikan güdümündeki AID bulacak, Federasyonun köhne binasının yerine bir Kültür Sarayı yapılacak, bir katına da AID bürosu yerleşecektir. Bu talep

Federasyon yönetimince reddedilmiştir.” (Altunya, N., **Türkiye’de Öğretmen Örgütlenmesi, 1908-1998**, Ürün Yay., Ankara, 1998, s.72)

TÖS’ÜN DOĞRU TAVRI

Bu çizgi, Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) döneminde daha da güçlendirilerek sürdürüldü.

TÖS, dış kaynaklardan yardım alınması konusunda son derece duyarlıydı. TÖS’ün 1967 yılında toplanan 1. Olağanüstü Genel Kurulu’na sunulan **Çalışma Raporu**’nda, sendikanın maddi gücü anlatıldıktan sonra şu değerlendirme yer alıyordu: “Bu rakamlar, Sendikamızın gücünü ve anlamını en iyi şekilde ortaya koymaktadır. Çok daha önemli olanı şudur: TÖS bu paraları ne devletten, ne yerli ve yabancı özel yada resmi kaynaklardan almış değildir. Bunlar, TÖS’lü öğretmenlerin hırkasından, lokmasından derlenmiş paralardır. Onun için, yapılan yardımların her meteliğinde TÖS’lü öğretmenlerin hem alinteri ve hem de buram buram tüten milliyetçilik ülküleri, meslektaşlık duyguları vardır. Böylece Türk öğretmeni, ilk kez TÖS ile, örgütlü ekonomik dayanışmanın hem örneğini vermekte ve hem de mutluluk ortamına adımını atmaktadır.” (TÖS, **Birinci Olağanüstü Genel Kurulu, 22-24 Ağustos 1967, Yürütme ve Yönetim Kurulları Çalışma Raporu**, Ankara, 1967, s.13)

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, 1969 Genel Kurulu’nu açış konuşmasında bu konuda şunları söylüyordu: “Bu örgüt içinde kredi, açık yada örtülü yardım, her ne nam altında olursa olsun yabandan para alıp da işlerini o paralarla görme yanlısı bir tek üye yoktur. Bize gerekli olan akı da her yıl, yada yıl aşırı yaptığımız Genel Kurul toplantılarında öğretmenlerimizin temsilcilerinden almaktayız.” (TÖS, **Devrimci Öğretmenlerin Savaşı, TÖS Yönetim, Yürütme, Denetim Onur Kurulları 1967-1969 Çalışma Raporu, 2. Olağan Genel Kurul, 7-9 Temmuz, Kayseri**, 1969, s.xviii)

Türkiye Öğretmenler Sendikası, 1965-1971 döneminde varlığını sürdürebildi; bu süre içinde Amerikan emperyalistlerinin Türkiye’deki oyunlarına açıkça karşı çıktı ve bunları kamuoyunda teşhir etti. Bu mücadelede başta Genel Başkan Fakir Baykurt olmak üzere, çok sayıda TÖS yöneticisi ve üyesi, gerici güçlerin fiziki saldırılarına maruz kaldı.